

prima instanță: T. Mereuță

(Judecătoria Hîncești)

instanța de apel: M. Guzun, A. Nogai, V. Brașoveanu

(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr.2ra-75/17

ÎNCHEIERE

18 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Svetlana Filincova

Judecătorii : Nicolae Craiu, Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Vasile Munteanu,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Valeriu Morari împotriva lui Vasile Munteanu cu privire la încasarea datoriei,

și cererea reconvențională a lui Vasile Munteanu împotriva lui Valeriu Morari cu privire la recunoașterea nulității contractului de împrumut,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016 prin care apelul declarat de către Valeriu Morari a fost admis, casată hotărârea Judecătoria Hîncești din 04 mai 2016 și emisă o nouă hotărâre cu privire la admiterea acțiunii inițiale și respingerea acțiunii reconvenționale,

c o n s t a t ă:

La 27 mai 2015, Valeriu Morari a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Munteanu cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamantul Valeriu Morari a indicat că a acordat un împrumut pârâtului Vasile Munteanu suma de 16 900 dolari SUA, fapt dovedit prin recipisa din 04 iunie 2012. În textul recipisei nu este menționată data restituirii împrumutului.

Indică că, la 31 iunie 2014, reclamantul a adresat pârâtului o somație, prin care i-a solicitat restituirea împrumutului în termen de 30 de zile. Pârâtul nu a reacționat la somație, motiv pentru care Valeriu Morari s-a adresat în instanța de judecată.

Reclamantul Valeriu Morari își întemeiază acțiunea în baza art. 867 alin. (1), 872 alin. (2) Codul civil.

Suplimentar sumei de 16900 dolari SUA, reclamantul solicită încasarea din contul pârâtului a sumei de 2 045,22 dolari SUA ca dobândă de întârziere, calculată în conformitate cu prevederile art. 619 Codul civil, pentru perioada 01 septembrie 2014 – 22 mai 2015.

La 04 februarie 2016, pârâtul Vasile Munteanu a înaintat în judecată o cerere reconvențională împotriva lui Valeriu Morari privind recunoașterea nulității contractului de împrumut (recipisei) din 04 iunie 2012.

În motivarea acțiunii reconvenționale, Munteanu Vasile a invocat că în realitate, în anul 1997 Vasile Munteanu a împrumutat de la Valeriu Morari suma de 14 000 dolari SUA pentru interesele agricole a SA „Vitis Lăpușnița”, a cărui conducător era. Datoria în cauză a fost restituită lui Valeriu Morari de către întreprinderea vinicolă „Aur Fiesta”, care avea datorii față de SA „Vitis Lăpușnița” conducători ai cărora erau Anatolie Sîrbu și Anatolie Burac, care pot confirma acest fapt.

Peste vre-o doi ani, ambele întreprinderi au falimentat, iar Morari Valeriu n-a înaintat careva pretenții privind restituirea banilor împrumutați.

La insistența lui Morari Valeriu, Munteanu Vasile a scris recipisa datată cu 04 iunie 2012, prin care a confirmat faptul împrumutului de bani din anul 1997, fără a i se transmite și a primi careva bani.

Notează că, în recipisă nu a fost indicat locul întocmirii recipisei, data tranzacției de împrumut, data întoarcerii datoriei, alte condiții obligatorii, lipsește semnătura lui Moraru Valeriu, adresa și datele lui de identitate, codul numeric personal, nu este consemnat faptul predării și primirii banilor-elemente obligatorii la încheierea unui contract de împrumut.

Se bazează reclamantul din acțiunea reconvențională pe prevederile art. 867 alin. (1), 216 alin. (1) Codul civil.

Consideră netransmiterea de către Valeriu Morari către Vasile Munteanu a sumei de 16 900 dolari SUA duce la nulitatea absolută a recipisei din 04 iunie 2012, fiind un act juridic săvârșit fără cauză.

La fel, consideră Vasile Munteanu, că Valeriu Morari prin acțiunile sale, obținând recipisa din 04 iunie 2012, a avut intenția de a ascunde un alt act juridic-împrumutul din anul 1997, care de fapt i-a fost restituit integral, fiind astfel un act juridic simulat, care în baza art. 221 Codul civil este de asemenea nul.

La 07 aprilie 2016, reclamantul Morari Valeriu a înaintat o cerere de majorare a cuantumului pretențiilor, invocând că în cererea de chemare în judecată, reclamantul a solicitat încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 2045,22 dolari SUA, calculați pentru perioada 01 septembrie 2014 până la 22 mai 2015, în temeiul art. 60 alin. (2) CPC, reclamantul va calcula dobânda de întârziere pe perioada 23 mai 2015 – 07 aprilie 2015, suma totală constituind 16 900 dolari SUA cu titlu de datorie, plus 6066,22 dolari SUA cu titlu de dobândă de întârziere, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Hîncești din 04 mai 2016 a fost respinsă acțiunea inițială a lui Valeriu Morari împotriva lui Vasile Munteanu cu privire la încasarea datoriei. A fost admisă acțiunea reconvențională a lui Vasile Munteanu împotriva lui Valeriu Morari cu privire la recunoașterea nulității contractului de împrumut-recipisa din 04 iunie 2012, fiind declarat nul contractul de împrumut (recipisa) din 04 iunie 2012, scrisă de Vasile Munteanu. S-a încasat de la Valeriu Morari în beneficiul lui Vasile Munteanu cheltuielile de judecată legate de plata taxei de stat în sumă de 10 630 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 000 lei, în total suma de 15 630 lei.

La 17 mai 2016, nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Valeriu Morari a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoria Hîncești din 04 mai 2016, cerând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii inițiale și respingere a acțiunii reconvenționale.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016 a fost admis apelul declarat de către Valeriu Morari, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea inițială depusă de Valeriu Morari împotriva lui Vasile Munteanu a fost admisă, fiind încasat de la Vasile Munteanu în beneficiul lui Valeriu Morari suma de 16900 dolari SUA cu titlu de datorie, suma de 6066,22 dolari SUA cu titlu de dobândă de întârziere, echivalentul în lei moldovenești la momentul executării hotărârii. A fost încasat de la Vasile Munteanu în beneficiul lui Valeriu Morari taxa de stat în mărime de 12990 lei.

A fost respinsă acțiunea reconvențională a lui Vasile Munteanu împotriva lui Valeriu Morari privind recunoașterea nulității contractului de împrumut-recipisa din 04 iunie 2012, ca fiind neîntemeiată.

Pentru a decide astfel instanța de apel a stabilit că, Valeriu Morari a acordat cu împrumut lui Vasile Munteanu suma de 16900 dolari SUA, fapt confirmat prin recipisa din 04 iunie 2012.

Astfel, instanța de apel a reținut că la caz se determină prezența unui act juridic bilateral (recipisa) întocmit de apelantul Valeriu Morari la 04 iunie 2012, care întrunește condițiile de valabilitate ale actului juridic, fiind evidentă intenția și obligația intimatului de restituire a sumei de 16900 dolari SUA.

Astfel în temeiul art. 512 alin. (1), 514, 572 alin. (2), 867 alin. (1), 871 alin. (4), 872 alin. (1), Codul civil, instanța de apel a concluzionat că prima instanță pripit a ajuns la concluzia respingerii acțiunii inițiale și admiterii acțiunii reconvenționale, casând integral hotărârea instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii inițiale cu încasarea de la Vasile Munteanu în beneficiul lui Valeriu Morari sumei de 16900 dolari SUA cu titlu de datorie, suma de 6066,22 dolari SUA cu titlu de dobândă de întârziere, precum și taxa de stat în mărime de 12990 lei.

Totodată, instanța de apel, având în susținerea soluției sale prevederile art. 666 alin. (1) și (2), 667 alin. (1), 217 alin. (1), 207 alin. (1) și art. 221 alin. (2) Codul civil, a ajuns la concluzia netemeinicii concluziei acțiunii reconvenționale, motivând că la caz nu s-a dovedit faptul că raportul juridic de împrumut ar fi încheiat fără cauză sau ar fi fondat pe o cauză falsă sau ilicită, nu s-a demonstrat nici caracterul simulat al contractului în litigiu.

La 09 noiembrie 2016 și suplimentar la 27 decembrie 2016, Vasile Munteanu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul, Vasile Munteanu, în motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece la emiterea deciziei nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii în fond, nu au fost dovedite circumstanțele considerate ca fiind stabilite, au fost încălcate și aplicate greșit normele de drept material.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei redactate.

Din actele pricinii rezultă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost emisă la 25 octombrie 2016, iar la 09 noiembrie 2016 adică în termenul prevăzut de lege, Vasile Munteanu a declarat recurs.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Vasile Munteanu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține și jurisprudența CEDO conform căreia recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede putere de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcel contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când motivele recursului indicate în cazul din speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii în instanța de apel, asupra căroră instanța de apel s-a pronunțat în modul corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Vasile Munteanu ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Vasile Munteanu se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul:

Svetlana Filincova

Judecătorii:

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru